

EGALITATEA DE TRATAMENT ÎN AFARA ANGAJĂRII ÎN CÂMPUL MUNCII: ACCESUL LA BUNURI ȘI SERVICII

IUSTINA IONESCU

LEGISLAȚIA UE - LEGISLAȚIA ROMÂNĂ

LEGISLAȚIA UE	LEGISLAȚIA ROMÂNĂ
Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii	Ordonanța de urgență a guvernului nr.61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii
<i>Cerințe minime (articolul 7)</i>	Cadru legislativ general: -Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare -Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați

SFERA DE APLICARE A DIRECTIVEI 2004/113

Articolul 3:

- **Toate persoanele care** furnizează bunuri și servicii (atât în sectorul public cât și în cel privat).
- **Bunurile și serviciile care sunt accesibile publicului larg.**
- **Aceasta nu se aplică:**
  - bunurilor și serviciilor furnizate în domeniul vieții private și de familie și tranzacțiilor efectuate în acest context.
  - conținutului mediatic și publicitar. ✓
  - conținutului educațional. ✓
  - angajării și ocupării forței de muncă. ✓
- **Nu va prejudicia prevederile mai favorabile privind protecția femeilor în ceea ce privește gravitatea și maternitatea.**

RAPORTUL PARLAMENTULUI EUROPEAN (16.04.2013)

- **Discriminarea pe criterii de gravitate, planificare familială și maternitate cu privire la, de exemplu:**
  - sectorul locativ (închirieri);
  - obținerea de împrumuturi;
  - accesul la bunuri și servicii medicale, în special la asistență medicală reproductivă disponibilă în mod legal și la tratamentul pentru schimbare de sex (*Comitetul CEDAW al ONU, Recomandarea generală nr. 24 - Directiva nr. 2004/113, Preambul, ¶ 12*),
  - alăptarea și accesul în spațiile și zonele publice;
  - femeile însărcinate care solicită azil și care așteaptă soluționarea propriilor cereri de azil și accesul acestora la bunuri și servicii;
  - femeile antreprenor, în special mamele singure, sunt adesea discriminate atunci când încearcă să garanteze împrumuturi sau să obțină creditare pentru propriile afaceri și continuă adesea să întâmpine obstacole datorate prejudecăților bazate pe criterii de sex.

EXEMPLE DIN ROMÂNIA

- ✓ Vânzarea biletelor la meciurile de fotbal este destinată exclusiv bărbaților.
- ✓ Spitalele le permit doar femeilor (mamelor) să își îngrijească copiii mici care sunt internați.
- ✓ Un spectacol de striptease cu ocazia zilei de 8 Martie care permitea accesul în public numai femeilor.

EXCEPȚII PREVĂZUTE DE DIRECTIVA 2004/113

1. Tratamente diferențiate în cazul în care furnizarea de **bunuri și servicii se face exclusiv sau prioritar către membrii unui anumit sex** este justificată de un scop legitim, iar mijloacele pentru realizarea aceluși scop sunt adecvate și necesare (articolul 4.(5)).
2. **Sexul persoanei ca factor de risc** în domeniul asigurărilor și al serviciilor financiare conexe (articolul 5.(2) a fost declarat ca neaplicabil de către CJUE începând cu data de 21 decembrie 2012 (C-236/09, *Test Achats*)).

EXCEPȚIA 1: BUNURILE ȘI SERVICIILE DESTINATE ÎN MOD EXCLUSIV SAU PRIMORDIAL FEMEILOR/BĂRBAȚILOR

- Justificate de un scop legitim & mijloacele pentru atingerea aceluși scop sunt adecvate și necesare

(Preambul, ¶16)

- Segregarea sexelor
  - Violență sexuală
  - Intimitate și decență
  - Promovarea egalității dintre sexe (articolul 6)
  - Libertatea de asociere
  - Organizarea de activități sportive
- Stabilirea de prețuri diferențiate

EXCEPȚIA 2: SEXUL PERSOANEI CA FACTOR DE RISC

CJUE, cauza C-236/09, *Test-Achats*, hotărârea din data de 1 martie 2011

Articolul 5(2): Statele membre pot decide anterior datei de 21 decembrie 2007 să permită diferențieri proporționale în ceea ce privește bonificațiile și beneficiile în cazul în care sexul persoanei constituie un factor de risc în ceea ce privește evaluarea riscului pe baza unor date actuariale și statistice exacte.

Întrebări adresate CJUE:

1. Este articolul 5(2) din Directiva nr. 2004/113 ... compatibil cu articolul 6(2) [UE] și, mai precis, cu principiul egalității și nediscriminării garantat de prevederea respectivă?
2. În cazul în care răspunsul la prima întrebare este negativ, este articolul 5(2) din Directivă compatibil cu articolul 6(2) [UE] în situația în care aplicarea sa este restricționată de contractele de asigurare de viață?

HOTĂRÂREA PRELIMINARĂ A CURȚII:

- Articolele 21 și 23 ale Cartei stipulează că orice discriminare bazată pe criterii de sex este interzisă și că egalitatea dintre bărbați și femei trebuie asigurată în toate domeniile.
- Perioade de tranziție sau derogări limitate ca extindere – art.5.(2) nu prevede o limită temporală.
- Principiul egalității de tratament stabilește că situațiile comparabile nu trebuie să fie tratate în mod diferențiat, iar situațiile diferite nu trebuie tratate în mod similar, cu excepția situațiilor în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv.
  - Consiliul: Modul în care operează asigurătorii, conform cărora riscurile sunt incluse în categorii pe baza statisticilor, iar nivelul riscurilor asigurate poate fi diferit pentru bărbați și femei.
  - CJUE: Trebuie analizată comparabilitatea situațiilor prin prisma obiectului și scopului măsurii UE, care face distincția în cauză (aplicarea de reguli unisex cu privire la prime și beneficii).

=>Articolul 5(2) din Directiva 2004/113 este invalidat începând cu data de 21 decembrie 2012.

LINII DIRECTOARE ÎN DOMENIUL ASIGURĂRILOR ULTERIOARE CAZULUI *TEST-ACHATS* (CE, 2011)

- "Noul contract"
- **Practicile pe criterii de sex din domeniul asigurărilor care continuă să fie posibile:**
  - rezervarea stabilirii prețurilor la nivel intern;
  - stabilirea prețului reasigurărilor;
  - marketingul și publicitatea;
  - subscrierea asigurărilor de viață și medicale.
- **Utilizarea altor factori de risc:**
  - factori asociați cu sexul persoanei;
  - factori neasociați cu sexul persoanei.
- **Asigurările și pensiile ocupaționale**